

Posudek školitele na bakalářskou práci Františka Pince

PŘÍPAD BORIS

FHS UK Praha, 2006

V málokterém jiném případě než právě u 46-ti stránkové práce Františka Pince je název „bakalářská esej“ tak přiléhavý a výstižný. Práce je velmi zdařilou etologickou kazuistikou, byť ne etologickou studií v obvyklém slova smyslu, neboť striktně vzato *de singularibus non est scientia*. Každý, kdo se zvířaty (i lidmi) má alespoň elementární zkušenosti, ví, že legitimní požadavek reprodukovatelnosti určitého výsledku či typu chování v tom smyslu, jak jej zná novověká přírodověda, nechává „propadnout sítím“ mnoho pozoruhodného. Statisticky vzato je u lidí řekněme krádeň fenoménem relativně častým, skládání symfonií tak marginálním, že jej lze při sledování větších souborů zanedbat. I světoznámý papoušek Alex Irene Pepperbergové je právě jeden a některé jeho počiny se odehrály jen jednou, právě tak jako jsooucnost kulových blesků nelze popírat proto, že se nedaří je vyvolávat na přání experimentátora. Esejistická cesta percepce živé přírody je v těchto případech často přiléhavější a v případě Františka Pince možná nepadlo bakalářské jablko daleko od školitelského stromu. Je těžko být zcela nekontaminován emocemi vůči živé bytosti, s níž je autor eseje úzce propleten – singulární krkavec Boris jej přijal do role své „samičky“ a jal se s ním zakládat rodinu. Paralela „desocializovaného“ či lépe řečeno druhově nepřiléhavě (na jazyk se dere německé *artfremd*) socializovaného krkavce s kazuistikami indických „vlčích dětí“ je velmi trefná a ukazuje plasticitu živých bytostí, beroucích v nouzi za vděk společností tvorů velmi odlišných. Tak jako holčičky Kamala a Amala (i jejich případ je jen špatně zdokumentovaný, někdy i zpochybňovaný a udál se zcela izolovaně) mohly mezi vlky sice přežít, ale ne už úspěšně rozvíjet svou lidskou „kulturní přitopenost“, i krkavec Boris je z hlediska jiných krkavců „sociálním mrzákem“. To mu ovšem nebrání užívat svých vrozených potencialit v novém prostředí tvůrčím a překvapivým způsobem. Ojedinelé, ale zcela strhující je pozorování (str. 11), při němž používá hrníčku k postupnému vyprazdňování misky s vodou, kterou potřebuje odlehčit za účelem převrhnutí a zmocnění se potravy na dně. Je typické, že toto pro člověka krajně překvapivé chování již nikdy neopakoval. Práci přes její určitou nestandardnost vřele doporučuji k obhajobě a navrhuji bodové rozmezí zhruba 35-45 bodů.

V Praze, 20.2.2006

Prof.RNDr.Stanislav Komárek, Dr.